

Cele projektu

Zasadniczym celem realizacji projektu Bezpośrednie inwestycje zagraniczne a produktywność: empiryczna weryfikacja koncepcji warunkowego modelu przyczynowo- skutkowego w warunkach gospodarek krajów Grupy Wyszehradzkiej jaki stawia wykonawca jest próba jednoznacznego określenia wpływu obecności kapitału zagranicznego na produktywność gospodarki polskiej oraz gospodarek pozostałych krajów grupy Wyszehradzkiej.

Dlatego też wykonawca podejmuje próby konceptualizacji teoretycznego modelu, w którym zakłada złożone dynamiczne relacje ze sprzecznościami zwrotnymi pomiędzy specyfiką kraju inwestora i goszczącego (które wiążą się bezpośrednio z występowaniem określonych czynników wypychających i przyciągających BIZ). Przyjmuje się, że sposób wejścia na rynek zagraniczny oraz jego motywacja mogą mieć pozytywne lub negatywne skutki dla gospodarki kraju goszczącego, na które z kolei wpływa również postać jego sytuacja ujmowana przez pryzmat jego zdolności absorpcyjnych.

Wprost z rozwiązania tego problemu badawczego wynika hipoteza, które będą poddawane weryfikacji empirycznej z wykorzystaniem narzędzi empirycznych. Analizie będą podlegały relacje pomiędzy zmianami

w produktywności gospodarki i sektorów w krajach grupy Wyszehradzkiej oraz obecnymi w nich bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi a także szeregiem innych zmiennych o charakterze makroekonomicznym, infrastrukturalnym i społeczno-politycznym w latach 1990-2015. Wykonawca stawia hipotezę, że zarówno efekty bezpośrednio jak i pośrednio obecności BIZ (tzw. ang. spillover effects) w kraju goszczącym są zmiennie (zarówno w czasie, jak i sile oraz kierunku oddziaływania), uzależnione od specyfiki kraju goszczącego, luki technologicznej oraz czynników o charakterze instytucjonalnym.

Realizacja badań podstawowych

Realizacja projektu poprzez swój oryginalny w rozumieniu podejścia i zastosowanych metod badawczych weryfikacji hipotez pozwoli na zgłębienie wiedzy o uwarunkowaniach przepływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych i ich współzależnościach ze zmianami produktywności w gospodarce kraju goszczącego. Wykonawca będzie starał się empirycznie zweryfikować determinanty przepływu i akumulacji BIZ w krajach rozwijających się na przykładzie Grupy Wyszehradzkiej oraz zidentyfikować czynniki oraz ich znaczenie w kontekście zdolności absorpcyjnych gospodarki do uzyskiwania korzyści z tytułu obecności kapitału zagranicznego.

Motywy podjęcia tematyki badawczej

Dotychczasowy stan wiedzy nie daje jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie. Literatura przedmiotu choć obszerna, źrótnicowana pod względem podejść badawczych czy wreszcie grup krajów podlegających analizie jest wciąż niekonkluzywna. Teorie BIZ również nie dostarczają jednoznacznej i pełnej odpowiedzi dotyczącej wpływu tych inwestycji na gospodarki krajów goszczących, szczególnie biorąc pod uwagę potencjalne źrótnicowanie tych efektów w krótkim i długim horyzoncie czasowym.

Choć istnieją dowody empiryczne wskazujące, że źrótnicowana skala i kierunek oddziaływania BIZ na różne aspekty ekonomiczne kraju goszczącego inwestycje powiązane są ze stopniem w jakim różni się kraj inwestora i kraj przyjmujący BIZ (pod względem poziomu rozwoju gospodarczego, tzw. luki technologicznej czy zdolności absorpcyjnych), brak wciąż kompleksowej teorii wyjaśniającej złożony mechanizm uwarunkowania oddziaływania obecności kapitału zagranicznego na poprawę gospodarowania zasobami czynników produkcji w kraju przyjmującym.

Jednocześnie weryfikacji podlega będzie hipoteza o dwukierunkowej zależności pomiędzy obecnością BIZ a produktywnością w kraju goszczącym. Ten ostatni aspekt jest szczególnie ważny, gdy o ile bezpośrednie inwestycje zagraniczne przyczyniają się do zmian produktywności w kraju goszczącym o tyle sam jej poziom i dynamika implikują możliwość podjęcia BIZ w danym kraju. Nie upoważnia to zatem w sensie zarówno teoretycznym jak i technicznym (obliczeniowym) do rozpatrywania tych kategorii oddzielnie co jest wciąż pomimo dynamicznego rozwoju podejścia ilościowego i jego aplikacji w naukach ekonomicznych ignorowane przez przeważającą część badaczy zjawiska.